

Кравченко В. Ю.

ПРАВОВИЙ ЗАХИСТ НЕМАТЕРІАЛЬНИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА

За природою свого походження нематеріальні ресурси виникають або завдяки новим, унікальним знанням у будь-якій формі, або через рідкісність ресурсів (природну чи організовану). В обох цих випадках недостатність ресурсів сприяє появі ренти. Використання таких ресурсів або робить їх власників єдиним виробником певної продукції, або забезпечує зменшення витрат проти інших виробників.

Отже, нематеріальні ресурси багато важать у підвищенні конкурентоспроможності діючих підприємств. За умов насиченості ринку різноманітними товарами підприємство-виробник повинно вдосконалювати можливості пропонування, просування та реалізації своїх товарів та послуг. Дійовим інструментом конкуренції у цьому разі може бути використання нематеріальних ресурсів.

Окремі елементи нематеріальних активів мають особливості правового захисту. Законодавством України охороняються особисті (немайнові) і майнові права авторів та їх правонаступників, пов'язані із створенням та використанням творів науки, літератури і мистецтва (авторське право), і права виконавців, виробників фонограм та організацій мовлення (суміжні права). Відносини, що складаються у зв'язку із створенням і використанням об'єктів авторського права і суміжних прав, регулюються Законом України «Про авторське право і суміжні права» та іншими законодавчими актами України.

Нематеріальні ресурси – це складова частина потенціалу підприємства, здатна забезпечувати економічну користь протягом відносно тривалого періоду.

Відмітними рисами цих ресурсів є брак матеріальної основи здобування доходів та невизначеність розмірів майбутнього прибутку від їх використання.

Поняття «нематеріальні ресурси» використовується для характеристики сукупності об'єктів інтелектуальної власності. Інтелектуальна власність у широкому розумінні – це юридична категорія, яка застосовується для: визначення результатів творчої праці людини (творів науки, техніки, мистецтва та інших видів діяльності); позначення належності таких результатів творчої праці відповідним суб'єктам діяльності.

Нематеріальні ресурси можуть бути створені або придбані підприємством. У будь-якому разі вони коштують певну суму грошей. Первісна вартість придбаного нематеріального активу може складатися з ціни придбання, мита, непрямих податків тощо.

Отже, останнім часом у складі активів багатьох суб'єктів господарювання з'являються нематеріальні активи, володіння якими надає право здійснювати в межах правового поля той чи інший напрям статутної діяльності, отримувати за рахунок цього додаткові доходи.

Робота виконана під керівництвом ст. викл. каф. ЕтаОДСГ Чобіток В. І.